

Uvodnik

Dragi čitatelji,

približava se svibanj, napetost raste. Bliži se nacionalni ispit u prvim razredima gimnazija.

Bio sam krajem ožujka u Crikvenici i tamo se samo potvrdila činjenica da su nastavnici u najmanju ruku uznemireni tim predstojećim ispitom. U završnoj raspravi, prije za “čoškastom” nego li okruglim stolom (asocijacija stoji), nacionalni su ispiti bili gotovo jedina tema. A raspravu, u njezinu najvećem žaru, voditelj je, već po običaju, naprasno prekinuo.

Razumljiva je ta zabrinutost, ništa neobično. Ona prirodno ide se s nečim novim, nepoznatim. Čovjek traži sebe u tome. Pogotovo ako osjeća da je i sam podvrgnut ozbiljnoj provjeri. Nisu li voditelji projekta mogli bolje prirediti njegovo uvođenje? Hvala Bogu, bilo je vremena. Primjer ispita, pristigao iz neke druge stvarnosti (s našom neusklađen), samo je pridonio daljem uznemiravanju. Jest, naša je nastava matematike poprilično konzervativna. Ali ona je takva kakva je. U nju se nije diralo desetljećima. Onome tko ne pozna naš školski sustav ispit daje iskrivljenu i lažnu sliku o njemu.

Jest, godinama je propušтана prigoda da se škola reformira. Razne su skupine “radile” na raznim projektima, a jalovost se opravdavala: “Ništa ne ide preko noći. Školski je sustav trom, osjetljiv na promjene.” Sada se pak u promjene upada *naglavačke* pri čemu je je središnji moment — provjeravanje znanja.

Evo što na *Listi* piše Ela R.:

Pa ljudi moji, samo testiramo te učenike — dijagnostički test, NI, kontrolni test, PISA, go-

dišnji ispiti, pripreme za sve te ispite. Ma dragi moji profesori “listaši”, pitam se ja kada ćemo mi tu našu djecu nešto naučiti ako stalno budemo testirali i kontrolirali?

Da bi proizvod podvrgli kontroli kvalitete prvo ga moramo proizvesti. Zašto je kod proizvodnje znanja obrnut proces?

Jedan veliki upitnik????

Istina je. Zabrinuti nastavnici okreću se ispitivanju. Simuliraju ispit, uvježbavaju svoje učenike. Odjednom nacionalni ispit postaje glavna preokupacija.

“Mi vas nećemo naučiti matematiku, ali ćemo vas naučiti kako da položite razredbeni ispit”, promidžbeni je slogan jednog od niza centara koji maturante pripremaju za upise na fakultete. A hoćemo li i mi u našim srednjim školama početi istim tragom i pretvoriti se u centre za polaganje nacionalnih ispita i državne mature? *“Mi vas nećemo puno naučiti, ali ćemo vas naučiti kako da položite nacionalni ispit.”* Pretjerujem? Širim negativan naboj? Mislite?

A osnovne škole imaju svoj HNOS. Što se tamo događa, manje mi je poznato. Ne samo zato jer radim u srednjoj školi, nego što je, čini mi se, taj projekt skoncentriran na 50 škola koje u njima sudjeluju. S druge strane, oko HNOS-a je stvoreno ozračje sjajnog, nedvojenog uspjeha pa se gotovo i ne čuje kritička riječ.

I kad smo već kod “testiranja”: u ruke mi je došao jedan ispit namijenjen šestašima, a izrađen je (koliko mi se čini) u Institutu za društvena istraživanja “Ivo Pilar”. Evo vam

ga prosljeđujem pa i vi možete provjeriti svoje malce. Ili i ne morate. Rezultat je unaprijed poznat, blizu nule. Zabrinuti ste? Ma nema razloga. Premda nemam podatak o uspješnosti rješavanja ovog ispita, moguće ga je gotovo sa sigurnošću predvidjeti.

1. Izračunajte:

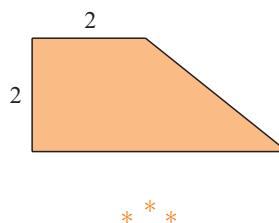
$$\frac{1}{1 \cdot 2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \frac{1}{3 \cdot 4} + \frac{1}{4 \cdot 5} + \frac{1}{5 \cdot 6} + \frac{1}{6 \cdot 7}.$$

2. Izračunajte: $1 + 2 - 3 - 4 + 5 + 6 - 7 - 8 + 9 + 10 - 11 - 12 + 13 + \dots + 2002 - 2003 - 2004 + 2005 + 2006.$

3. Dva učenika s nadimcima Mali i Dugi istovremeno su izašli iz iste zgrade i krenuli u istu školu. Korak Maloga je za $\frac{1}{5}$ kraći od koraka Dugog, ali zato on za isto vrijeme načini $\frac{1}{5}$ više koraka nego dugi. Tko će od njih dvojice prije stići u školu?

4. Duljine stranica trokuta su tri uzastopna prirodna broja pri čemu je najduža stranica manja od zbroja duljina ostalih dviju stranica za 37 cm. Koliki je opseg tog trokuta?

5. Zadani lik podijeli na četiri jednak dijela po obliku i površini.

Tko je sastavljač ispita? Kome je ispit namijenjen? Probranima ili slučajno izabranima? Što se s ispitom htjelo postići? Koliko ga je djece pisalo? Što to znači da se s ispitom išlo i u ostale, ne samo u peti, razrede? Kakvi su rezultati ispita? Na čitav niz sličnih pitanja nema odgovora. Sve nekakva tajnovitost. Kad pitaš nastavnike koji znaju, ustručavaju se dati bilo kakvu informaciju.

Pssst! Ni riječi nikome o ovome Uvodniku.

Srdačno vaš

Pravin Dahi

